

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ПРЕДМЕТ: ГЕОГРАФИЈА

СМЈЕР: СПОРТСКИ

РАЗРЕД: ДРУГИ

СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА: 2

ГОДИШЉИ БРОЈ ЧАСОВА: 72

ОПШТИ И ПОСЕБИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА:

ОПШТИ ЦИЉЕВИ: продубљивање постојећих географских знања из друштвене и регионалне географије усвајањем географских чињеница и праћење релевантних друштвено географских процеса и њихових посљедица.

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ: успостављање узрочно посљедичне везе између природно географске основе и друштвено географских процеса, издвајање регија са специфичним развојним проблемима.

ПРЕГЛЕД ТЕМАТСКИХ ЦЈЕЛИНА:

Ред. број	Наставна тема	Оквирни број часова
1.	Увод у друштвену и регионалну географију	(1)
2.	Карта и картографски метод у географији	(3)
3.	Географско информациони систем (Г И С)	(2)
4.	Становништво и насеља	(6)
5.	Основне политичко-географске карактеристике савременог свијета	(3)
6.	Основне економско-географске одлике свјетске привреде	(3)
7.	Политичко-географске, демографске и економско-географске одлике појединих дијелова свијета	(25)

САДРЖАЈ ПРОГРАМА

1. Тема: Увод у друштвену и регионалну географију	Оквирни број часова (1)
--	-------------------------

Оперативни циљеви / Исходи	Садржај програма / појмови	Корелација са другим наставним предметима
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разумије предмет изучавања друштвене и регионалне географије као научних дисциплина; - зна развој и подјелу друштвене географије; - зна развој српске географске школе; - зна методе технике истраживања и примјену друштвене географије; - зна предмет истраживања регионалне географије; - познаје појам регије и принципе регионализације; - познаје практичну примјену регионализације; - развија свијест о динамичности друштвено географских промјена и потребе њиховог праћења. 	<ul style="list-style-type: none"> - дефиниција, предмет, задаци, подјела и развој друштвене и регионалне географије, - перспективе даљег развоја географије, - мјесто у систему географских наука, - методе и технике истраживања - практична примјена, - појам регије, принципи и значај регионализације. 	-историја

2. Тема: Карта и картографски метод у географији	Оквирни број часова (3)
---	-------------------------

Оперативни циљеви / Исходи	Садржај програма / појмови	Корелација са другим наставним предметима
-------------------------------	----------------------------	--

<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разумије појам карте - познаје математичке елементе карте и зна се њима служити; - познаје основне картографске пројекције, њихову сврху и разлике; - зна геодетску основу карте; - зна разлике у картографском представљању Земљине површине и представљања на глобусу; - познаје географске елементе карте; - зна методе и технике картографског представљања; - зна да издваја географске садржаје и служи се методама и техникама њиховог представљања; - зна примјенити контурне и линијске картографске знаке те ванразмјерне у картирању; - зна картирати; - зна подјелу карата према садржају и њихову примјену; - разликује карте по размјеру; - рачуна 	<ul style="list-style-type: none"> - појам карте, - развој картографије, - математички елементи карте, - појам глобуса, врсте, - географски елементи карте, - методе представљања рељефа, - картографски знаци, - подјела карата према садржају, - врсте карата према садржају, - подјела карата према размјеру, - географски називи, - значај и практична примјена карата. 	<ul style="list-style-type: none"> - физика (астрономија) - математика (геометрија) - математика - математика
--	---	---

удаљености на основу размјера и размјерника; - зна читати и служити се планом и топографском картом; - зна њихову примјену; - чита, разумије и примјењује различите врсте карата; - доводи у везу топонимију са природно-географским и друштвено-географским карактеристикама простора.		
---	--	--

3. Тема: Географско информациони систем (ГИС)	Оквирни број часова (2)
--	-------------------------

Оперативни циљеви / Исходи	Садржај програма / појмови	Корелација са другим наставним предметима
Ученик треба да: - зна појам ГИС-а; - зна везу између развоја информационих технологија и формирања географских база података; - да познаје различите изворе и базе података; - служи се методама и техникама комплексних географских истраживања; - зна креирати базу података и представља је у ГИС-у;	- појам ГИС-а, - развој ГИС-а, - базе података,	- географија, информатика

<ul style="list-style-type: none"> - познаје методе и технике којима се служи ГИС; - познаје изворе и методе и технике прикупљања података о физичко-географској и друштвено-географској основи простора; - зна како се креира база података; - зна практични значај успостављања географско-информационих система за планирање развоја и рад државних институција. 	<ul style="list-style-type: none"> - методе и технике употребе ГИС-а, - области примјене ГИС-а, - практична примјена и значај формирања ГИС-а у планирању развоја у различитим државним институцијама. 	географија, информатика
---	---	-------------------------

4. Тема: Становништво и насеља	Оквирни број часова (6)
---------------------------------------	-------------------------

Оперативни циљеви / Исходи	Садржај програма / појмови	Корелација са другим наставним предметима
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -зна појам, карактеристике и распрострањеност екумене, субекумене и анекумене; -зна границе насељености и разумије факторе њиховог Формирања; -познаје законитости у размјештају становништва на Земљи; -зна различите типове густина насељености и њихову условљеност; -издваја просторе на основу размјештаја становништа и густине насељености 	<ul style="list-style-type: none"> - екумена, субекумена, анекумена, - границе насељености, - законитости у размјештају становништва на Земљи, - природна и друштвена средина, - размјештај становништва на Земљи, - густине насељености-појам, типови, фактори, 	<ul style="list-style-type: none"> - биологија - историја

<p>-разумије утицај размјештаја становништва на валоризацију простора;</p> <p>-зна факторе демографског развоја у појединим историјским периодима;</p> <p>-зна облике природног кретања становништва и анализира факторе који на њих утичу;</p> <p>-издваја типове природног кретања;</p> <p>-издваја регије са специфичним типовима природног кретања и објашњава узроке и последице;</p> <p>-зна факторе и показатеље просторног кретања становништва;</p> <p>- препознаје типове миграција, успоставља узрочно - посљедичне везе;</p> <p>-издваја регионе са специфичним типовима миграционих</p> <p>Карактеристика;</p> <p>-прати савремена кретања становништва и доводи их у везу са друштвеногеографским процесима;</p> <p>-познаје структуре становништва;</p> <p>-успоставља узрочно - посљедичне везе између друштвено- географских процеса и промјена у структурама</p> <p>Становништва;</p> <p>-зна факторе формирања појединих структура;</p> <p>-издваја регије са специфичним структуралним обиљежјима становништва;</p> <p>-зна графички и картографски приказивати</p>	<ul style="list-style-type: none"> - кретање броја становника, - фактори демографског развоја, - наталитет, морталитет, природни прираштај, - нагли демографски пораст, - демографска транзиција, - појам, врсте и узроци миграција, - фактори и показатељи просторне покретљивости становништва, <p>-познаје структуре становништва: полна и старосна, образовна,</p> <p>-економска,</p> <p>-етничка и религијска,</p> <p>-културно – језичка, расна,</p>	
---	---	--

<p>структурална обиљежја и географски размјештај појединих група становништва;</p> <p>-зна појам и општа обиљежја популационе политике; разумије значај и потребе спровођења популационе политике;</p> <p>-анализира типове и мјере спровођења различитих популационих политика и објашњава их на примјерима различитих држава;</p> <p>-разумије комплексност и дугорочност посљедица неповољних демографских кретања и увиђа значај популационе едукације;</p> <p>-успоставља везу између услова насељености и размјештаја становништва и насеља;</p> <p>-познаје типове насеља и врши класификацију;</p> <p>-упоређује, повезује друштвено- географске процесе и промјене у размјештају, величини, функцијама и значају насеља;</p> <p>-доводи у везу географску валоризацију простора и промјене у структуралним обиљежјима насеља;</p> <p>-зна карактеристике руралног и урбаног простора и зна их издвојити;</p> <p>-успоставља узрочно посљедичне везе између процеса индустријализације; урбанизације и промјена у насеобинској мрежи;</p> <p>-објашњава настанак градских регија и мегалополиса;</p>	<p>-популациона политика- појам и општа обиљежја, -значај и потребе за спровођењем популационе политике,</p> <p>-типови популационих политика,</p> <p>-начини спровођења популационих политика,</p> <p>-искуства у спровођењу популационих политика у свијету,</p> <p>-популациона едукација- појам, значај,</p> <p>-размјештај насеља на Земљи,</p> <p>-типови насеља,</p> <p>-урбанизација и фазе</p> <p>-агломерација,</p> <p>-конурбација,</p> <p>-појам мегалополиса,</p> <p>-утицај индустријализације и урбанизације на трансформацију сеоских и градских насеља,</p> <p>-деаграризација,</p> <p>-дерурализација,</p> <p>-градске регије,</p> <p>-мегалополис,</p> <p>-глобални град,</p> <p>-технополис.</p>	
--	--	--

-уочава и објашњава узроке и посљедице деаграризације и дерурализације; -доводи у везу научно-технолошки развој и настанак технополиса; -издваја глобалне градове; -зна разлике у структуралним обиљежјима сеоског и градског становништва; -познаје функционални значај сеоских и градских насеља; -зна улогу развоја функција насеља у развоју простора.		
---	--	--

5. Тема: Основне политичко-географске карактеристике савременог свијета	Оквирни број часова (3)
--	-------------------------

Оперативни циљеви / Исходи	Садржај програма / појмови	Корелација са другим наставним предметима
Ученик треба да: -зна појам државе и елементе државности, утицај појединих елемената на стабилност и развој државе; -разумије узроке и посљедице процеса интеграције и дезинтеграције одређених геопростора; -разумије утицај друштвеног система на организацију државе и њен развој, наводи примјере, анализира и упоређује; -разумије функцију трансграничних региона и издваја их по релевантним критеријима; -издваја историјске периоде и за њих карактеристичне државе; -познаје значај и улогу појединих држава у формирању политичке карте свијета, нација и привредном развоју;	- елементи државе, -фактори интеграције и дезинтеграције, - географски положај (аспекти), -подјела држава: по величини територије, броју становника, облицима владавине) -утицај друштвеног система на унутрашњу организацију државе и њену стабилност -трансгранични региони – нови облик повезивања међу државама -периодизација формирања политичке карте свијета, -фактори мјењања политичке карте, -издвајање најзначајнијих држава у појединим историјским периодима и њихов утицај на геопростор, -колонизација,	-историја

<p>-објашњава узроке, распрострањеност и посљедице колонизације;</p> <p>-анализира узроке и посљедице деколонизације;</p> <p>-објашњава формирање великих нација у свијету (стварање САД, Италије, Њемачке);</p> <p>-анализира узроке и посљедице дезинтеграције великих монархија (Аустро-Угарске, Турске, Русије);</p> <p>-процес формирања политичке карте након Другог свјетског рата;</p> <p>-објашњава процес деколонизације и његове посљедице;</p> <p>-разумије факторе формирања „Западног и Источног блока“ и њихових војних и економских интеграција;</p> <p>-објашњава посљедице Хладног рата;</p> <p>-разумије факторе формирања и значај: УН, покрет несврстаних, НАТО и Варшавски пакт;</p> <p>-упознат са промјенама политичке карте и друштвеног уређења насталим кризом социјализма;</p> <p>-познаје шта је глобализација, начин испољавања и сагледава посљедице.</p>	<p>-почеци деколонизације,</p> <p>-политичка карта Европе и свијета између два свијетска рата</p> <p>-политичка карта свијета после Другог свјетског рата,</p> <p>-процес деколонизације,</p> <p>-земље „Западног и Источног блока“,</p> <p>- међународно интегрисање и повезивање: УН, покрет несврстаних, НАТО и Варшавски пакт,</p> <p>- период хладног рата,</p> <p>- економске интеграције (ЕУ),</p> <p>- криза и трансформација земаља социјалистичког система, глобализација</p>	
--	---	--

6. Тема: Основне економско-географске одлике свјетске привреде	Оквирни број часова (3)
---	-------------------------

Оперативни циљеви / Исходи	Садржај програма / појмови	Корелација са другим наставним предметима
<p>Ученик треба да:</p> <p>-дефинише привреду и његову гранску структуру;</p>	<p>-појам и структура привреде,</p> <p>-гранска и територијална подјела рада,</p>	<p>историја</p>

<p>-анализира факторе привредног развоја; -анализира територијалну подјелу рада; -познаје највеће мултинационалне компаније и њихов утицај на свјетску привреду; -препознаје типове економског система; -зна и анализира факторе суфицита и дефицита; -зна елементе и факторе животног стандарда;</p> <p>-зна шта је то индустријализација; -зна како се дијели индустрија; -познаје шта је изазвало прву индустријску револуцију и које су њене посљедице; -познаје шта је изазвало другу индустријску револуцију и које су њене посљедице; -познаје шта је изазвало трећу индустријску револуцију и које су њене посљедице; -познаје шта је изазвало нову научно-технолошку револуцију и које су њене посљедице (гранско и територијално преструктурирање привреде); -анализира посљедице индустријализације на географску валоризацију и организацију простора, развој саобраћаја и промјене у кретању становништва и структурама; -издваја индустријске регионе у свијету; -повезује развој саобраћаја и градова;</p> <p>-анализира елементе и факторе привредног развоја;</p>	<p>-мултинационалне компаније дефицит и суфицит, -типови економског система -животни стандард</p> <p>-појам индустријализације, -структура индустрије, -прва индустријска револуција, -друга индустријска револуција, -трећа индустријска револуција, -нова научно-технолошка револуција, -развој саобраћаја, - развој градова</p> <p>-степен економске развијености, -елементи и фактори привредног развоја,</p>	
---	---	--

<p>-диференцира регионе по степену економског развоја; -разумије посљедице у степену економске развијености; -издваја велике економске интеграције и зна њихову улогу у економском повезивању; -издваја државе са највећим економским системима.</p>	<p>-економски систем -издвајање економско развијених и недовољно развијених региона, -економски савези и значај економског интегрисања.</p>	
---	---	--

7. Тема: Политичко-географске, демографске и економско-географске одлике појединих дијелова свијета	Оквирни број часова (25)
--	-----------------------------

Оперативни циљеви / Исходи	Садржај програма / појмови	Корелација са другим наставним предметима
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -анализира аспекте географског положаја, -схвата просторност и природно-географску разноликост континента; -издваја природно-географске цијелине и упоређује их; -на основу укупности природно-географских обиљежја увиђа могућности развоја, врши регионализацију; -издваја зоне честих природних катастрофа; -анализира факторе и законитости у размјештају становништва; -врши анализу структуралних обиљежја и зна њихове карактеристике; -издваја зоне цивилизације; -познаје посљедице колонијализма; -схвата проблеме произашле из културолошких разлика; -прати савремена миграциона кретања; -прати савремена политичка збивања; -диференцира простор Азије по више друштвеногеографских аспеката; -познаје политичку подјелу Азије и издваја кризна подручја; 	<ul style="list-style-type: none"> - географски положај Азије, -распростирање континента, природногеографске цјелине (рељефне, биоклиматске), -регионализација, -размјештај становништва Азије, -структурална обиљежја, -културне зоне, -проблеми културолошких разлика, -миграције, -политичка подјела Азије, 	<ul style="list-style-type: none"> -биологија, хемија, историја

<p>-географска подручја са природним богатствима; -познаје њихову експлоатацију и валоризацију и доводи их у везу са привредним развојем и односима са ширим окружењем; -разумије и објашњава разлике у степену економског развоја; издваја развијене и проблемске регије; -препознаје водеће гране привреде појединих регија и упоређује их;</p> <p>-издваје економски и технолошки најразвијеније државе; -зна њихову улогу у савременом свијету; -разумије политички значај појединих држава и њихов утицај на стабилност у региону; -анализира односе БиХ са појединим дијеловима Азије;</p> <p>-анализира аспекте географског положаја; -схвата просторност и природно-географску разноликост континента; -издваја природно-географске цијелине и упоређује их; -објашњава правило зоналности и азоналности; -на основу укупности природно-географских обиљежја увиђа могућности развоја, врши регионализацију;</p>	<p>-природни извори азијског континента, -структурална обиљежја привреде, -инфраструктура, -регионалне специфичности и проблеми привредног развоја,</p> <p>-развијени региони и државе Азије, -носиоци економског развоја, -носиоци политичког развоја, -улога азијских земаља у савременом свијету (Кина, Јапан, Индија, Саудијска Арабија, Израел и Турска),</p> <p>-географски положај Африке, -распростирање континента, природногеографске цјелине (рељефне, биоклиматске), Регионализација,</p>	
--	---	--

<p>-анализира факторе и законитости у размјештају становништва; -врши анализу структуралних обиљежја и зна њихове карактеристике; -издваја зоне цивилизације; -познаје посљедице колонијализма на привредни и културни развој и формирање политичке карте; -схвата проблеме произашле из културолошких разлика; -прати савремена миграциона кретања; -прати савремена политичка збивања; -познаје политичку подјелу Африке и издваја кризна подручја;</p> <p>-издваја географска подручја са природним богатствима; -познаје њихову експлоатацију и валоризацију и доводи их у везу са привредним развојем и односима са ширим окружењем; -разумије и објашњава разлике у степену економског развоја, -издваја развијене и проблемске регије; -препознаје водеће гране привреде појединих регија и упоређује их; -диференцира континент по развојним процесима; -познаје културолошке и привредне специфичности Египта, Либије, ЈАР и Конга;</p>	<p>-размјештај становништва на афричком континенту, -структурална обиљежја, -културне зоне, -проблеми културолошких разлика -миграције, -политичка подјела,</p> <p>-природни извори афричког континента, -структурална обиљежја привреде, -инфраструктура, -регионалне специфичности и проблеми привредног развоја,</p>	
---	---	--

<p>-анализира аспекте географског положаја; -схвата просторност и природно-географску разноликост континента; -издваја природно-географске цијелине и упоређује их; -увиђа географске законитости и разумије правило зоналности и а зоналности; -на основу укупности природно-географских обиљежја увиђа могућности развоја, врши регионализацију;</p> <p>-зна карактеристике цивилизација Инка, Маја и Астека; -обашњава процес насељавања и формирања држава; -повезује размјештај становништва са природно-географским карактеристикама; -анализира структурална обиљежја; -зна посљедице колонизације на промјене у културолошким одликама континента; -објашњава савремене миграције; -анализира посљедице политичке нестабилности;</p> <p>-анализира размјештај и значај природних богатстава за развој привреде; -упоређује структуру привреде и степен развоја појединих регија Л.Америке; -зна и анализира посљедице индустријализације и</p>	<p>-географски положај Латинске Америке, -распростирање континента, природногеографске цјелине (рељефне, биоклиматске), -регионализација,</p> <p>-старе цивилизације Латинске Америке -процес насељавања и формирања држава, -размјештај становништва, -структурална обиљежја, -посљедице колонизације, -културолошке одлике, -савремене миграције, -политичка подјела,</p> <p>-природни потенцијали Латинске Америке, -структура и развој привреде, -регионални проблеми и специфичности,</p>	
--	--	--

<p>урбанизације, утицај страног капитала; -увиђа потенцијал и улогу у свијету појединих држава, -издваја развојне проблеме;</p> <p>-анализира различите аспекте географског положаја Англоамерике; -увиђа и анализира просторност и разноликост континента; -издваја рељефне и биоклиматске цјелине и врши компарацију; -зна принципе регионализације и примјењује их;</p> <p>-зна процес насељавања Англоамерике и повезује га са дешавањима на другим континентима; -објашњава процес настанка америчке нације и однос према појединим етничким и расним групама; -доводи у везу размјештај становништва са природно – географским условима и друштвено – географским процесима; -анализира структурална обиљежја становништва; -прати савремене миграционе токове; -изграђује став према глобализацији америчке културе;</p> <p>-зна размјештај природних потенцијала и њихов утицај</p>	<p>-посљедице индустријализације и урбанизације, -утицај страног капитала, -привредно најзначајније државе (Бразил, Мексико) специфичности Кубе,</p> <p>-географски положај Англоамерике -просторност, -природно- географске карактеристике и специфичности (рељефне цјелине, биоклиматске области), -регионална подјела,</p> <p>-процес насељавања Англоамерике, -мијешање народа и култура, -формирање држава, -размјештај становништва, -структурална обиљежја становништва, -савремени миграциони токови, -културолошке одлике, -политичка подјела,</p> <p>- природни потенцијали Англоамерике, -фактори развоја</p>	
---	--	--

<p>на структуру и развој привреде; -анализира факторе привредног развоја Англоамерике; -упознат је с регионалним специфичностима у развоју; -повезује савремене друштвено – географске процесе са просторним развојем; -издваја привредно најзначајније просторе; -анализира значај и улогу САД у свјетској привреди и процесу глобализације свијета; -изграђује критички однос према актуелним дешавањима;</p> <p>-анализира географски положај Аустралије и Океаније; -зна природно – географске одлике, упоређује и врши регионализацију; -познаје природна богатства и доводи их у везу са структуром и развојем привреде;</p> <p>-зна процес и етапе у насељавању Аустралије; -зна поријекло становништва Аустралије, Новог Зеланда и Океаније, аутохтоне културе; -анализира односе старосједилаца и досељеника; -доводи у везу природне услове и и увиђа законитости размјештаја становништва; -анализира структурална обиљежја становништва;</p>	<p>-структура привреде, - регионалне специфичности, -утицај индустријализације на размјештај становништва и формирање мегалополиса, -фактори политичке моћи и утицај САД-а у свијету,</p> <p>-географски положај Аустралије, Новог Зеланда и Океаније, -природно-географске одлике и природна богатства, -природно-географска регионализација,</p> <p>-насељавање Аустралије, -поријекло становништва, -зоне цивилизације, -просторни размјештај становништва, -структурална обиљежја становништва, -савремене промјене у имиграционој политици развој и структура привреде, -Аустралија, Нови Зеланд и Океанија у савременом свијету,</p>	
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> -издваја концентрације становништва и насеља и објашњава факторе концентрације; -прати савремене промјене у имиграционој политици Аустралије; -издваја фазе у привредном развоју и зна факторе развоја; -прати савремене промјене у валоризацији и развоју простора; <ul style="list-style-type: none"> -анализира различите аспекте географског положаја (физичко – географски, историјско – географски, економско – географски, саобраћајно – географски); -зна, издваја и упоређује различите геолошке, рељефне и биоклиматске цјелине; -зна размјештај природних богатстава и потенцијала; -издваја регионе специфичних привредних могућности (рударски, индустријски, пољопривредни, туристички); <ul style="list-style-type: none"> -зна и анализира факторе размјештаја становништва; -познаје историјски развој Европе и њен утицај на развој других континентата; -анализира структурална обиљежја становништва; -упоређује динамику становништва и популационе политике појединих држава; -зна правце историјских миграција; 		
	<ul style="list-style-type: none"> -аспекти географског положаја Европе, -природно- географске карактеристике простора, -физичко- географска регионализација, -природна богатства, 	
		<ul style="list-style-type: none"> -размјештај становништва Европе – фактори размјештаја, -историјски развој, -структурална обиљежја, -динамика развоја становништва, -популациона политика, -миграциона обиљежја, -културни кругови, -политичка подјела

<p>-прати правце савремених миграција и анализира;</p> <p>-разврстава европске народе у групе народа и зна културне разлике;</p> <p>-издваја културне кругове и анализира њихов утицај;</p> <p>-познаје политичку карту Европе и факторе њеног формирања;</p> <p>-разумије појам индустријализације и индустријске револуције, издваја фазе, индустријске регионе;</p> <p>-анализира посљедице индустријализације на развој привреде, промјене у валоризацији геопростора, развоју насеобинске мреже, изградњу саобраћајне инфраструктуре и промјене у структуралним обиљежјима становништва;</p> <p>-доводи у везу процесе индустријализације- урбанизације и миграција становништва;</p> <p>-зна и анализира факторе формирања урбаних регија;</p> <p>-издваја главне саобраћајне правце;</p> <p>-доводи у везу развој терцијарно – кварталног сектора са друштвено – географским процесима;</p> <p>-познаје политичке прилике у Европи након Другог свјетског рата и услове у којима су формиранли војни блокови;</p> <p>-зна организацију и циљеве Европске уније;</p>	<p>-индустријализација- појам, посљедице, индустријске регије,</p> <p>-урбанизација- појам, посљедице,</p> <p>-урбане регије,</p> <p>-економски развој,</p> <p>-индустријски региони,</p> <p>-развој терцијарно – кварталног сектора,</p> <p>-миграције становништва (село – град, слабије развијене државе – индустријски развијене државе),</p> <p>-формирање Варшавског блока и НАТО-пакта,</p> <p>-формирање економских савеза, Европска унија,</p> <p>-карактеристике привредног развоја капиталистичких и социјалистичких земаља,</p>	
--	--	--

<p>-издваја најразвијеније државе Европе и зна њихов економски значај и политичку улогу у Европи;</p> <p>-зна разлике између капиталистичког и социјалистичког друштвеног уређења;</p> <p>-зна разлике у степену привредног развоја појединих дијелова Европе и међусобне односе;</p> <p>-анализира посљедице дезинтеграције СФРЈ и Совјетског Савеза и посљедице транзиције социјалистичког друштва;</p> <p>-прати процес проширења Европске уније;</p> <p>-зна размјештај природних богатстава и извора енергије и доводи их у везу са природно- географским карактеристикама простора;</p> <p>-издваја привредне регионе;</p> <p>-анализира факторе развоја;</p> <p>-зна улогу физичке инфраструктуре у привредном развоју;</p> <p>-издваја саобраћајне коридоре;</p> <p>-издваја привредно најразвијеније државе и регионе и државе и регионе са проблемима у развоју;</p> <p>-анализира посљедице транзиције социјалистичког друштвеног уређења (политичке, економске);</p> <p>-анализира и објашњава разлике (економске, демографске, развојне) између најразвијенијих чланица Европске уније и нових чланица;</p>	<p>-транзиција друштвеног система у Источној и Југоисточној Европи,</p> <p>-дезинтеграција СФР Југославије и Совјетског Савеза,</p> <p>-процес проширења Европске Уније,</p> <p>-природни потенцијали Европе,</p> <p>-структура привреде,</p> <p>-пољопривредни региони,</p> <p>-рударске регије,</p> <p>-индустријске регије,</p> <p>-туристичке регије,</p> <p>-инфраструктура,</p> <p>-привредно развијени и привредно недовољно развијени региони,</p> <p>-транзиција социјалистичког друштвеног система,</p> <p>-процес проширења Европске уније- разлике између „старих и нових“ чланица –специфични развојни проблеми,</p> <p>-територијално преструктурирање производних капацитета,кретање капитала,</p>	
--	---	--

<p>-сагледава позитивне и негативне последице савремених промјена; -прати правце кретања производних капацитета и радне снаге; -издваја економске, политичке и развојне проблеме Европе; -зна појам трансграничног региона; -прати интеграционе и дезинтеграционе процесе, -сагледава нову улогу Русије у Европи; -увиђа опасности политичке нестабилности Балкана;</p> <p>анализира различите аспекте географског положаја; -увиђа распрострањеност територије Русије и уочава њену комплексност; -уочава природне законитости; -доводи узрочно-последичну везу природногеографске факторе; -зна размјештај природних богатства и извора енергије и њихов значај за развој привреде; -врши природно-географску регионализацију и компарацију различитих природногеографских цјелина;</p> <p>-поријекло становништва и сложеност и последице етничке структуре; -прати савремена демографска кретања (природно кретање и миграције); -разумије и анализира последице преласка из социјализма у капитализам;</p>	<p>-правци кретања радне снаге, -формирање трансграничних региона, -регионализација, -интеграциони и дезинтеграциони процеси, -привредно и политичко јачање Русије, -политичка нестабилност Балкана, -савремена регионализација Европе,</p> <p>-географски положај Русије, -распрострањеност државе, -природногеографске цјелине -(геолошке, рељефне, биоклиматске), -природна богатства и извори енергије, -природногеографска регионализација,</p> <p>-поријекло становништва Русије и земаља источне Европе, -структурална обиљежја, -динамика кретања становништва, -миграције, -прелаз из социјалистичког у капиталистички друштвени систем; предности и недостатци,</p>	
--	--	--

<p>-зна катактеристике савременог привредног развоја Русије; -прати укључивање источне Европе у европске; интеграције и анализира улогу Русије у савременом свијету;</p> <p>-зна принципе издвајања регије(сличност комплексних карактеристика и развојних проблема); -анализира различите аспекте географског положаја и разумије његову комплексност; -зна природно-географске карактеристике простора и врши његову диференцијацију по више основа; -зна размјештај природних ресурса и њихов значај за насељеност и развој привреде;</p> <p>-зна факторе просторног размјештаја становништва; -зна размјештај етничких и вјерских група и њихову етногенезу; -анализира услове формирања културних кругова; -повезује формирање савремене политичке карте са поријеклом и развојем етничких група; -прати савремена демографска кретања (популациона динамика и правци миграција); -прати развојне проблеме; -уочава ризике произашле из недовршених развојних процеса; -препознаје интересе великих држава окружења;</p>	<p>-карактеристике савременог привредног развоја, -укључивање у европске интеграције, -савремена улога Русије у свијету,</p> <p>-појам и границе Југоисточне Европе, -појам и границе Балкана, -принципи издвајања регије, -географски положај – аспекти, -природногеографске карактеристике простора, -физичкогеографска регионализација, -природна богатства</p> <p>-просторни размјештај становништва, -етничка и вјерска структура, -демографска кретања, -културни кругови, -политичка карта, -развојни проблеми ,стагнација привредног развоја, -политички и економски интереси земаља ширег окружења, -регија недовршених процеса (етногенезе, политичких, економских).</p>	
---	--	--

-разумије значај успостављања добрих односа између свих земаља у регији.		
--	--	--

ДИДАКТИЧКА УПУТСТВА И ПРЕПОРУКЕ: